

citatio tunc præcisè necessaria est quam quidem distinctionem tradit Bart. à D. Pio §. venditione, ff. de re jud. & in extravaganti ad reprimendum, in verb. executionem in fin. & in l. meminerint, C. unde vi. Bald. in l. tale p. actum, §. qui provocavit, ff. de p. actis, Angel. in l. habere licere, ff. de evictionibus, & in l. 3. C. de judicis, & in l. qui restituere, ff. de rei vend. Bald. in l. ab execut. C. quorum appellat. non recip. idem Bald. in l. ordo, C. de executione rei jud. & in l. 1. in fin. C. de juris & fac. ignor. & in l. si prætor, ff. de judicis, l. in prin. C. de episcop. & cleri. Salicet. d. l. ab executione. Imo. in l. ab executor. ff. de appell. & in l. si filio, la 2. ff. solus. matrimon. Anton. de Burr. & Abb. in cap. exertione de appellat. Alexand. quidicit istam magis communem in l. D. Pio §. in venditione n. 32. ff. dere jud. Fulgoius. consil. 1. 183. Joan. de Anania consil. 34. Abb. consil. 3. dub. 8. volum. 2. Socin. consil. 158. Paul. Caftren. consil. 472. vol. 1. Alexand. consil. 30. vol. 5. & in consil. 72. in fin. vol. 7. Decius in d. c. ex ratione. Rot. decis. 73. in antiqu. Bald. in lib. 1. vers. quero lata ex sententia. C. de executione rei jud. Calcaneus in consil. 16. Bover. in verb. executionis sign. 4. Castellador. in dec. 7. de causa post. & propr. dicit istam partem communem. Idem affirmat Nicell. de concor. gloss. cancer. 52. fol. 64. Domini in cap. in fin. ds. dolo & conu. in 6. Felin. in cap. quia V. de j. Ruin. consil. 102. vol. 3. & per afflict. Maria. Socin. in tract. de citas. & alios, magis communem tenet Anton. Gabriel. commun. conclus. l. 2. sit de citationibus. conclus. 1. a. n. 121. cum seqq. latè prosequitur membra hujus distinctionis Marrant. de ord. jud. 6. part. prim. 3. & ult. actu de executione sententia à n. 16. cum seqq. latè etiam Menochao de recip. posse esse rem. 8. n. 77. cum seqq. ubi ponit etiam praetitam hujusmodi facienda citationem Dueñas in reg. 94. Joseph Ludov. dec. 6. & eruditè hoc. etiam examinat Padilla de Meneses. in l. 1. C. de j. & facti ignor. a. num. 14 cum seqq.

20 Pro qua distinctione facit una mirabilis conclusio, quod ubicumque in quolibet judicio mutatur persona sive judicis, sive partis, etiam si præcesserint necessariae citationes, tamen nova alia præcise facienda est gl. in l. consentaneum in verb. a quo, C. quomodo & quando judex, & per Bart. Bil. Felin. & alios plures tenet Anton. Gabriel communium conclus. lib. 2. tit. de citat. num. 114. fol. 91. Hieron. Gonzal. in regul. de mensib. A alter. glos. 9. in annot. n. 134. & seqq. Peregr. in tract. de si. de art. 43. Marta. in tract. de j. 4. p. cent. 1. casu. 3. num. 11. Vallasc. consult. 38. per totam tom. 1. Pateus, decisione 348. n. 1. & 2. lib. 1. & nos latè supra lib. 3. cap. 9. a. n. 207. cum seqq.

21 Et in specie, quod quando erit secunda executio in persona, in executorialibus non nominata, citatio requiratur, ultra relatios Doctores probat Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. c. fin. sub n. 4. vers. que tam. Asin. in pract. jud. 8. 7. c. 5. lim. 9. n. 6. Hier. Gabr. consil. 52. n. 9. tom. 1. alibi passim diximus.

22 Et quando fit executio in alia re, quam in condemnata, puta, quando quis est condemnatus pro certa quantitate, pro cuius solutione capiuntur bona debitoris quod requiratur tunc citatio, sive a principio, sive postmodum, saltem in sententia adiotionis, puta de remanente, quando traduntur plus offerentes, Roderic. Xuarez in repert. l. post rem. lim. 1. 1. & 12. n. 2. Padilla in l. quoniam. 1. C. de j. & fac. ignor. n. 20. Pax in præxi 4. par. 5. 2. n. 25. Avend. in l. 4. & 5. n. 26. tit. 8. 1. 3. de ordin. Azaved. in l. 19. n. 28. tit. 2. 1. lib. 4. recop. & n. 30. nisi instru. 13 mentu exequendum non contineat certam diem solutionis, quia tunc sive judicialiter, sive extrajudicialiter interpellatur debitor, ut solvat, ut ex singulari doctrina Rebuff. sit de litera, oblig. art. 2. gl. 1. n. 67. tom. 1. Joann. Gutier. de j. confirm. 1. part. c. 56. n. 2. Azaved. in d. l. 19. 14. n. 19. Didacus Perez in l. 4. tit. 8. lib. 3. ordin. Meneles in l. 1. n. 20. C. de j. & facti ignor. sic pariter in executoria-

lium executione pro quantitate, in qua reus condemnatur debet ei per judicem intimari ut parti solvat, alias malam executionem declaraturum Senatum, advertit Azeved. in l. fin. tit. 21. l. 5. recop. Valdes in addit. ad Roder. Xuar. in repetit. l. post rem. in declarat. l. regni. 11. lim. 15 n. 1. Rebuff. tit. de sent. execq. 1. eo art. 7. gloss. 9. n. 12. Duen. in regul. 94. Menoch. de arbitr. lib. 1. quest. 17. num. 9. fecus dicunt ipsi, quando sententia, aut instrumentum continent tempus determinatum, certumque terminum; quia cum debitorem interpellet, eo transacto facienda executio, juxta l. à D. Pio, cum suis §. §. ff. de re jud.

Ex quibus omnibus & illud deducitur, quod quo. 16 ties in executione citatio necessaria est, si executor eam omiserit, nulla erit executio, atque ab eo gesta coruant. Ita tenet Alexand. consil. 218. viss. in pr. lib. 1. Rota dec. 184. dio quod si in aliqua cum dicit seq. A. f. & dec. 2. 55. Guido Papæ q. 70. in commissionibus, cum aliis, de quibus per Felin. in cap. si constituerit de accus. Decius consil. 281. viss. col. fin. lib. 5. Lapus alleg. 28. del. gata que allegatur 61. viss. &c. Anchara. consil. 297. effigie acut. col. 1. Aguid. dec. 68. alias 8. 5. si executor, & dec. 175. auditor. Gozad. consil. 2. n. 9. n. 16. Vantius de null' i. sent. ex deft. jurisdict. deleg. & c. n. 92. ergo succedit vulgata regula l. 4. 5. condemnatum ff. de re jud. cum aliis, quæ exactissime deducimus in ejus comprobationem part. 3. c. 9. per tot. appellationi emissæ ab hujusmodi executione, si executor non detulerit, vim fieri, declarabit Senatus aditus per hanc viam violentia, reponeretque mandabat.

Et in specie seu individuo, quod hujusmodi applicatione ab executione, deficiente citatione, ubi est necessaria, sit deferendum præcisè, probant post H. nri. cum Boic. in cap. de cetero de re jud. Anton. de Burr. & Abb. Panorm. in cap. fin. de presumpt. tradit optimè Guid. Papæ decisione 436. incipit cum materia, & iterum in quæstio. 87. num. 95. Lancelot. Robert. de atten. 2. part. cap. 12. limit. 53. num. 31. Abb. consil. 30. lib. 1. Rebuff. de sentent. execut. num. 10. & seqq. fol. 22. 3. Cardinal. Tuschus practic. conclus. tom. 3. litera E. conclus. 484. num. 1. idem Tuschus 1. tom. litera A. conclus. 4010. num. 3. & num. 21.

Unum tamen notabile nota; quod si executor merus datus pro executione executorium, cum nullam habeat cause cognitionem, sed datus est ad executionem nudi facti a puri ministerii, facta jam discussione eorum omnium, quæ incidere, & opponi poterant sententia ipsius executioni, qui nec est judex, nec jurisdictionem haber, de quo latissime diximus hac 4. parte cap. 3. a. prino. si iste talis merus executor ci- 13 taverit partem ex abundanti, & non ex necessitate, cum ad id non teneatur, ac aliqua facit, quæ tendunt ad executionis maiorem justificationem; tunc si iste talis citavit, non tenuerit expectare citatum, quia non potest assumere partes judicis, nec usurpare, nec appetere maiorem potestatem, quam sibi mandata est. juxta text. elegantem in l. quicunque & l. contra C. de executor. ex art. lib. 12. prout nos latissime supra diximus duobus capitibus præcedentibus in terminis ita probant Felin. in cap. cum ordinem de rescript. & in cap. dudum num. 22. vers. secunda conclusio. de presumptione. Bald. in l. nec natales ad fin. C. de probat. Rota decis. 15. de dolo & columna. Benedict. Vant. in repert. ad Felin. verbo, executor merus si citavit. Ruginel. in tractat. de appellat. §. 2. cap. 2. sub num. 59. vers. sed istud. Caesar. Contard. in repetit. l. unic. limit. 2. 5. 1. in fin. num. 44. C. si de momenta. poss. fuer. appellat. quod verum est in casu de quo loquimur, scilicet in executeure mero executorialium, ex rationibus dictis. Quid autem sit dicendum in executeute gratiarum mero, quando potest assumere partes judicis, & procedere ut mixtus, vide supra lib. 2. cap. 13. à numero 83. & sequentibus. Et ita

20 in p. d. casu appellationi emissæ per sic citatum à retero executor, deueganda delatio, ac vim non fieri, declarandum, cum à mero non sit licita, nisi ab ejus excessu.

21 Executorialium autem hi executores non uno, & demque modo omnes sententias sibi commissas exequendas, sunt effectui perducturi, sed aliter atque aliter diverso modo, ac variato, prout conditio qualitasque negotii postularit, si quidem aut executoriales continent quantitatem, seu genus, & summam pecuniariam, quæ debitor quis est declaratus, & condemnatus, & tunc ad executionem procedendum est captis bonis condemnatis in pignas, quod solemnibus substatutis distrahitur, & proinde satisfacere creditori, aut in solutum illa ei dare, juxta formam text. in l. à D. Pio, 27 ff. de re jud. l. ordo, C. de execut. rei jud. quod omnibus nouissimum est etiam tabellionibus, vide Parlador. rerum quotid. l. 2. cap. fin. 5. p. §. n. 2. n. 8. Amad. Rodrig. in tract. de execut. cap. 5. à n. 22. & 25. ad fin. P. 22. in præxi 4. p. 10. 1. cap. 2. n. 6. & 27. Marant de ord. jud. 6. part. actu fin. tit. de executione sentent. à num. 8. cum seqq. & n. 19. ubi post alios valde eleganter declarat proxim. optima videnta lex 3. tit. 2. 9. part. 3. & ibi Greg. Lopez, & quod dicimus de sententia pro quantitate, idem intellige de instrumento guarentigato, quo pecunia etiam promittitur, quod eodem modo exequitur ex eisdem Doctribus etiam. Et quia generaliter procedit identitas modi exequendi in utraque, quia pacificantur à jure, ut statim dicemus ad fin. cap. n. 100. & tunc non potest executor incipere a capture personæ ante discussionem bonorum, quando scilicet ea facta, bona sufficiencia non reperiuntur; quod si aliter fieret executio, non tenet, ut post Bald. Alexand. Paris. de Puteo & alios probat. Marant. ubi proxime n. 9. Et quod hujus ordinis 24 perversio sit excessus & nullitatis in executeute saltem, latè probavimus suprà hoc lib. 4. cap. 3. à num. 101. & nominatim, quod executor incipiat a capture ante discussionem bonorum pro solvendo debito pecuniario, commitat excessum appellabilem, tenet Abb. Panorm. in cap. quod consultationem, de sentent. & re jud. n. 27. post med. & sequitur, quod appellationi ab hoc excessu interjecte non deferens executor, vim faciet rependum.

Aut enim sententia, & ejus executoriales continent præstandam certam, & determinatam rem, & speciem ita ut speciei sit facienda traditio, & executio, ut domus, vinea, veltis, & similia; & tunc executor compellere debet ipsum condemnatum ad tradendum rem ipsam, in qua condemnatus fuit quia ad id præcisè tenetur, ad eo quod executor (ipso renuentes tradere) cum à possessione de jicere, etiam vi, & manu militari potest, & eandem possessionem tradere & restituere victori, pro quo lata fuit sententia, quæ quidem obligat præcisè ad factum traditionis, nec solvendo interesse liberatur damnatus, si haber faciliatatem rei restituendæ: ita probat text. in l. qui restituere ff. de rei vind. & ad hoc notat ibi Olofred. Alberi. Angel. & communiter omnes Doctores. §. & si in rem, inst. de off. judicis. Bart. in l. stipulationes non dividuntur, colum. 14. n. 57. Imo. colum. fin. Roman. num. 72. Alexand. colum. anue penult. ff. de verbis oblig. Vincentius in l. in executione, col. 50. codem tit. I. in l. naturaliter §. nihil commune, ff. de acq. poss. num. 9. col. 19. & ibi Salicet. num. 3. Bald. in d. l. qui restituere, 1. lectura & col. 1. Anton. Gomez optimè est Bal. in l. unic. col. penult. C. de sent. quæ pro eo quod inter. idem Bald. & Bart. in l. properandum, §. sin autem reus, C. de judicis, & ibi gl. verbo, audiatur. Speculator. in tit. de executione sententia, §. sequitur, in princ. Gregor. Lopez in l. 3. tit. 27. p. 3. gloss. 12. verbo, en aquella cosa misma, per eandem legem ad fin. ibi, mas quando el juicio fuesse dado sobre cosa cierta, que fuisse uneblo, & raiz, que me demandasse per sua, entaces deve cumplir el juicio en aquella cosa misma de qualquier natura que sea; & per Bald. & Gregor. tenet Parlador. lib. 1. rerum quotid. cap. 6. a. n. 4. & seqq. probat etiam text. in cap. 27. cam Bertold. de sent. & re jud. probant etiam Doctores statim allegandi.

Et ex eleganter argumentatur Bald. in l. unica col. penult. C. de sententia que pro eo quod inter, ubi dicit, quod si in venditione alicujus speciei, & alicujus rei, fundi puta, est factum instrumentum, quod habeat paratam executionem, vendor præcisè compellitur ad tradendum: moverit, quia tale instrumentum habet vim sententia translatæ in rem judicatam, & ex sententia vendor damnum præcisè cogitur ad tradendum rem ipsam, juxta d. l. qui restituere, quam ibi mirabilem vocat Bald. ad hoc, quod licet debitor liberetur præstanto interesse, sit verum, nisi late sit sententia diffinitiva super traditione, quia tunc præcisè tenetur, cum omnis sententia præcisè obliget. Hoc Baldi dictum ad sidera exclamat doctissimus Roder. Xuarez in repetit. l. post rem ff. de re jud. in declaratione l. Regni extenso. 3. vers. tertia & famosa extenso sit, & ibidem tenet eius additionator Baldez fol. mihi 122. in prin. sequitur Gondizal. de Paz. in præxi 4. p. 1. tom. cap. 1. n. 6. Parlador. 1. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. p. §. 2. n. 2. quem sequitur Amador. Ro. tr. de executione cap. 5. n. 2. 1. ad fin. & n. 22. & per Bald. ubi sup. & Petrum Surd. in l. 1. ff. de action. empt. & Fran. de Pa. in l. certi cond. §. 1. ff. si cert. per idem affirmat Castellus in l. 62. Tauri. fol. 179. col. 4. in fin. & seqq. & ita legem 5. tit. 17. p. 4. intelligit ibi Gregor. Lopez.

Unum tamen dicit Parl. ibid. n. 4. quod quando res in specie præstanta erit pro qua executio petitur executor facere præceptum reo, ut intra certum tempus, puta triduum, rem restituat, eamque illo non restituente, aut mittit actor in illius rei possessionem, aut reus cogendus etiam manu militari rem restituere, juxta d. l. qui restituere, quoniam (inquit ipse) licet hoc casu citationem necessariam non esse (ut & nos de sententia exequenda in eadem re condemnata superius diximus) putat tamen civilius facturum judicem, si prius reum interpellari faciat, quem videatur sequi Amado. Rodriguez ubi proxime. Pro quo facit. quod dicunt Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. cap. ult. sub n. 3. vers. quoniam Cardin. Alexand. in cap. ex ratione 8. sub n. 61. vers. secundum caput est, de appell. Rebuff. in tr. de sent. executione art. 7. gl. 11. n. 16. vers. quarto amplia. tom. 1. fol. 71. ut in executione tutius erit facete interpellationem, & quod fieri possit, citato ex superabundanti (non tamen etiam in hoc casu necessaria est ex his, quæ supra diximus in tercia opinione) & dixerat etiam ipse Parl. antea in l. 1. rerum quot. c. 10. sub n. 1. 31 & 2. quod quando instrumentum guarentigatu in jure citationem necessariam non esse (ut & nos de sententia exequenda in eadem re condemnata superius diximus) putat tamen civilius facturum judicem, si prius reum interpellari faciat, quem videatur sequi Amado. Rodriguez ubi proxime. Pro quo facit. quod dicunt Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. cap. ult. sub n. 3. vers. quoniam Cardin. Alexand. in cap. ex ratione 8. sub n. 61. vers. secundum caput est, de appell. Rebuff. in tr. de sent. executione art. 7. gl. 11. n. 16. vers. quarto amplia. tom. 1. fol. 71. ut in executione tutius erit facete interpellationem, & quod fieri possit, citato ex superabundanti (non tamen etiam in hoc casu necessaria est ex his, quæ supra diximus in tercia opinione) & dixerat etiam ipse Parl. antea in l. 1. rerum quot. c. 10. sub n. 1. 31 & 2. quod quando instrumentum guarentigatu in jure citationem necessariam non esse (ut & nos de sententia exequenda in eadem re condemnata superius diximus) putat tamen civilius facturum judicem, si prius reum interpellari faciat, quem videatur sequi Amado. Rodriguez ubi proxime. Pro quo facit. quod dicunt Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. cap. ult. sub n. 3. vers. quoniam Cardin. Alexand. in cap. ex ratione 8. sub n. 61. vers. secundum caput est, de appell. Rebuff. in tr. de sent. executione art. 7. gl. 11. n. 16. vers. quarto amplia. tom. 1. fol. 71. ut in executione tutius erit facete interpellationem, & quod fieri possit, citato ex superabundanti (non tamen etiam in hoc casu necessaria est ex his, quæ supra diximus in tercia opinione) & dixerat etiam ipse Parl. antea in l. 1. rerum quot. c. 10. sub n. 1. 31 & 2. quod quando instrumentum guarentigatu in jure citationem necessariam non esse (ut & nos de sententia exequenda in eadem re condemnata superius diximus) putat tamen civilius facturum judicem, si prius reum interpellari faciat, quem videatur sequi Amado. Rodriguez ubi proxime. Pro quo facit. quod dicunt Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. cap. ult. sub n. 3. vers. quoniam Cardin. Alexand. in cap. ex ratione 8. sub n. 61. vers. secundum caput est, de appell. Rebuff. in tr. de sent. executione art. 7. gl. 11. n. 16. vers. quarto amplia. tom. 1. fol. 71. ut in executione tutius erit facete interpellationem, & quod fieri possit, citato ex superabundanti (non tamen etiam in hoc casu necessaria est ex his, quæ supra diximus in tercia opinione) & dixerat etiam ipse Parl. antea in l. 1. rerum quot. c. 10. sub n. 1. 31 & 2. quod quando instrumentum guarentigatu in jure citationem necessariam non esse (ut & nos de sententia exequenda in eadem re condemnata superius diximus) putat tamen civilius facturum judicem, si prius reum interpellari faciat, quem videatur sequi Amado. Rodriguez ubi proxime. Pro quo facit. quod dicunt Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. cap. ult. sub n. 3. vers. quoniam Cardin. Alexand. in cap. ex ratione 8. sub n. 61. vers. secundum caput est, de appell. Rebuff. in tr. de sent. executione art. 7. gl. 11. n. 16. vers. quarto amplia. tom. 1. fol. 71. ut in executione tutius erit facete interpellationem, & quod fieri possit, citato ex superabundanti (non tamen etiam in hoc casu necessaria est ex his, quæ supra diximus in tercia opinione) & dixerat etiam ipse Parl. antea in l. 1. rerum quot. c. 10. sub n. 1. 31 & 2. quod quando instrumentum guarentigatu in jure citationem necessariam non esse (ut & nos de sententia exequenda in eadem re condemnata superius diximus) putat tamen civilius facturum judicem, si prius reum interpellari faciat, quem videatur sequi Amado. Rodriguez ubi proxime. Pro quo facit. quod dicunt Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. cap. ult. sub n. 3. vers. quoniam Cardin. Alexand. in cap. ex ratione 8. sub n. 61. vers. secundum caput est, de appell. Rebuff. in tr. de sent. executione art. 7. gl. 11. n. 16. vers. quarto amplia. tom. 1. fol. 71. ut in executione tutius erit facete interpellationem, & quod fieri possit, citato ex superabundanti (non tamen etiam in hoc casu necessaria est ex his, quæ supra diximus in tercia opinione) & dixerat etiam ipse Parl. antea in l. 1. rerum quot. c. 10. sub n. 1. 31 & 2. quod quando instrumentum guarentigatu in jure citationem necessariam non esse (ut & nos de sententia exequenda in eadem re condemnata superius diximus) putat tamen civilius facturum judicem, si prius reum interpellari faciat, quem videatur sequi Amado. Rodriguez ubi proxime. Pro quo facit. quod dicunt Velstrus in præxi Rom. Car. lib. 8. cap. ult. sub n. 3. vers. quoniam Cardin. Alexand. in cap. ex ratione 8. sub n. 61. vers. secundum caput est, de appell. Rebuff. in tr. de sent. executione art. 7. gl. 11. n. 16. vers. quarto amplia. tom. 1. fol. 71. ut in executione tutius erit facete interpellationem, & quod fieri possit, citato ex superabundanti (non tamen etiam in hoc casu necessaria est ex his, quæ supra diximus in tercia opinione) & dixerat etiam ipse Parl. antea in l. 1. rerum quot. c. 10. sub n. 1. 31 &

cum non requiratur aliter, quam ex urbanitate, & simul
in executivis.

33 Insuper soperius propositam à nobis doctrinam, qua
diximus condemnatum ad rem restituendam teneri,
postea ad eam tradendam cogi etiam manus militari,
si opus sit: intellige, si condemnatus habeat facultatem
illam restituendi, scilicet si non habeat, puta, quia perit,
vel est anima mortua, rapta, vel absens, vel quid simile,
quia tunc non compellitur præcisè ad ejus traditio-
nem, sed solutione interesse, seu estimationis liberatur,
text. elegans in d.l. qui restituere, ff. de res vind. l. Julian.
ff. de confess. gl. singul. in §. premium, inst. de empione
& vendit. in verb. tradit. & ibi notat & commendat
Faber. Angi & communiter Doctores, tenet etiam Bart.
in l. 1. ff. de auct. empt. 3. col. n. 12. ubi communiter ceteri,
idem Bart. in l. stipulations non dividuntur, sol. ante pen.
ff. de verb. ob. Fabia de Monte in tract. de empt. & ven.
6. q. pr. & illam glossam ab hoc reputat singularem
Angel. in §. actio infir. de act. col. 8. n. 14. qui loquuntur
in contractu venditionis, tenent etiam Bart. in d.l. stipu-
lations, 4. col. 8. oppos. Joan. de Imol. in l. 4. §. caro, ff. de
34 verbor. oblig. col. 6. & ibi Doctores, qui loquuntur in
depositario, mandatario, & similibus, & in utroque ca-
su optimè Anton. Gomez variar. reolut. 2. tom. cap. 10.
sub n. 3. circa fin. vers. septimus causus, & vers. octauus
causus, probat expremere etiam l. 3. tit. 14. p. 5. ubi late-
videndum Greg. Lopez.

Et in genere, quod quando res seu species certa in
sententia, vel instrumento contenta, pro qua erat fa-
cienda execucio perempta sit, pro illius estimatione

facienda sit execucio, per Bart. in l. Julian. ff. de confess.,
tenet Parlador. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. p. 6. l. n. 9.
& idem affirmat in l. 1. cap. 6. n. 13. Palacius Rubeus
in l. 61. Taur. n. 32. ultra quos etiam Romanus conf. 270.
n. 4. ubi de communi, & plura adducit Angel. Aret. conf.
136. à n. 13. & 18. cum seqq. Castren. in l. 1. n. 4. C. si adver.
nsa o. Viv. commun. opin. 341. n. 2. Afin. de executione §. da-
tio in solu. c. 258. n. 7. Affl. & decif. 347. n. 4. &c. quem sic
declarat Bolognet. in l. vinum n. 84. ff. si cert. petat. Ri-
minac. iuri. 5. 1. n. 68. insit. de testam. Rodric. Xuar in
l. post rem judicatam note. 3. n. 3. ampliat. 2. ff. de rejudic.
Marcus Giurba decif. 115. n. 6. Borgninus Calvacanus,
decisione 27. n. 2. cum seqq. latè Cardinal. Tuscan. praec.
tior. concl. som. 7. litera S. concl. 126. n. 102. & num. 167.
pro quo facit l. 42. tit. 5. p. 5. rationem reddit optimam
35 Bertach. in tract. de gabellis 2. memb. 8. p. prin. de gabellis
rerum inanimatarum, quia verba adaptantur saltem im-
plicite, cum quantitas estimationis semper insit rei pe-
titæ estimabili, secundum glof. quam dicit notabilem
in artib. generaliter, & ibi Bal. C. de Episcop. & cler. alle-
gat. l. si ita fidejusor. accepero, ff. de fidejus. facit etiam
in specie de condemnato, qui non habet facultatem rei
restituenda, ad quam condemnatus est propter ejus ab-
sentiā, l. 5. ante medium tit. 27. p. 3. ibi. T. si fidejusor
dixisse, que no podía hazer luego entrega della, porque
es en otra parte, se esto no dixisse maliciosa mente delo dar
buenos fiaidores por aquel plazo que Juzgador tuviere
por cumplido: que de aquella cosa, o aquello en que fuere
apreciada si no la pudiese hazer, &c. quia est elegans,
ubi Gregor. Lopez glof. 1. verbo y si el condannado, ad-
ducit pro concordanti. §. 1. & glof. ibi insit. de off. jud. &
insuper quando quod condemnatus non habet facul-
tatem rei restituenda ad quam condemnatus sit, quod
fiat execucio in estimatione ejus, & vero valore, probat
text. in l. Julianus, ff. de Confess. optimè Castillo in l. 63.
Tauri fol. 1. 19. col. 2. ad fin. & colum. 4. ubi dicit, quod si
postquam petita est execucio in te, ipsa petierit, iterum
proseguenda est execucio in alia re debitoris, loco
rei peremptæ, allegat ad hoc l. si servu. fin. ff. de verb.
obli. & l. Julian. ff. de confess. qui Castellus videtur
intelligendus in alia re, id est, estimatione, de quo vide
etiam quia infra. 6. 9. à n. 106. hoc 4. p. 5. & c. 10. à n. 236.

Nunc utiliter queri potest, an hujusmodi execu-
tio excedat ob contumaciam condemnati illum in-
carcerantes, seu per capturam compellentes. In quo
breviter dicendum est, quod non, cum hujusmodi
cutionis generis propria execucio, & compulsionis, sit
carcer: tum quoniam haec verba (compelli, & cogi)
pertinent ad meram execucionem, & præcisum factum,
significantque execucionem, text. est optimus in l. fin.
Cod. de litigiosis, ubi communiter Doctores, eleganter
Bal. in l. 1. n. 8. & 9. de executione rei judicata. B. in l. 1.
C. codem tit. Panormitan. c. olim. num. 2. de litis confe-
tatione. Parl. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. p. 6. 1. num. 18.
quem

His convenit, quod dicit Vincentius de Franch. de. 38
cif. 228. p. 2. quod quando fuit declaratum per senten-
tiam, cuiusdam Baroni ratione pascuorum debere pro
singulis centum ovibus, seu capris, unam ovem, seu ca-
pram, ut nihilominus adversus habentem minorem
summarum ovium esse executioni mandandam senten-
tiam, attento numero gregis, & pro rata facienda
computationem, & insuper in nostro proposito, quan-
do Baroni pertinet dimidia pars ovis, quia quis non
depascit nisi quinquaginta, tunc cum animal non reci-
piat divisionem, est facienda execucio in valore, & 39
estimatione dimidia ovis, ne sententia alias fibi redi-
deretur frustratoria, contra l. si prætor, ff. de judicio,
ubi alias executionis species circa hunc casum annedit
ibidem per totam decisionem, quem vide.

Pro quo est text. expressus in l. si longis. C. de execu-
tione rer. jud. cujus verba sunt: Si longis apertisque
frustrationibus partis adversæ, restitutio remorata est,
etiam servis rebus humani exemptis, & frustratore ex-
stimatorum eorum restituenda est, animalia quoque cum
sociis tibi intercessu praefidis representabuntur, &c.
& ibi notat expreſſe in summario Bal. Bart. Salicet. &
Paul. Caſtrenſ. ut secus sit, quando facultatem habet rei
restituenda cogitare præcisè ad factum traditionis.
Bart. in l. stipulations non dividuntur la 2. ff. de verb.
obl. Socin. consil. 228. col. ult. in fin. num. 3. sed contrarium
lib. 2. Gratian. latè in disceptat. foren. cap. 160. à prin-
cip. Petrus Surdus decision. 304. per rotam, ultra supra
relatos.

Tertia species executorum est, quando in executo-
rialibus continetur merum factum, pro quo præstanto
aliquis condemnatus est, quando scilicet hoc factum
consistit in animo, facultate, & voluntate ipsius con-
demnati, & per illum experiendum est, ut puta do-
mum facere, scribere librum, renuntiare officium, vel
beneficium, exhibere mandatum, præstare patientiam,
vel consensus in aliqua re, præstare cautionem, aut
fidejuslores, facere instrumentum, & similia, ad quæ
quis erat oblitus, in quibus peragendis, corumque 41
effectu, & executione, condemnati persona, & opera-
tio requiritur. Harum igitur executorialium executo-
res (qui verè compulsores dicuntur) vim non faciunt,
si compellant condannatum ad illud factum peragend-
um, non admisso oblatio per eum interesse, nam sen-
tentia præcisè obligat ad factum. Et licet alias qui te-
nent ad factum, præstanto interesse liberetur, non ta-
men procedit, si per sententiam fuerit iam ad factum
condemnatus, nam tunc ad faciendum compellitur, &
præcisè cogitur. B. l. in l. qui restituere, post glof. ibi,
ff. de rei vind. idem Bald. in l. unica column. penult. C. de
senentia pro eo quod inter. Roderic. Xuar in repet. l.
post rem. in declaratione l. regni extens. 3. §. tercia fa-
mosa extenso sit, optimè Gregor. Lopez in l. 5. tit. 27 p.
3. gl. 3. verbo, que deviesse hazer, per eandem l. quæ id
probavit ibi: T. si la sentencia fuese dada contra aequali
mandato ca razon de alguna cosa, que deviesse hazer, de-
velo apremiarque la haga, assi como fue puest, o la prome-
tió, &c. idem probat post alios Castell. in l. 63. Tauri
fol. 29. col. 4. ubi late & probant etiam Doctores supe-
rius allegati à n. 2. 5. & seqq.

Nunc utiliter queri potest, an hujusmodi execu-
tio excedat ob contumaciam condemnati illum in-
carcerantes, seu per capturam compellentes. In quo
breviter dicendum est, quod non, cum hujusmodi
cutionis generis propria execucio, & compulsionis, sit
carcer: tum quoniam haec verba (compelli, & cogi)
pertinent ad meram execucionem, & præcisum factum,
significantque execucionem, text. est optimus in l. fin.
Cod. de litigiosis, ubi communiter Doctores, eleganter
Bal. in l. 1. n. 8. & 9. de executione rei judicata. B. in l. 1.
C. codem tit. Panormitan. c. olim. num. 2. de litis confe-
tatione. Parl. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. p. 6. 1. num. 18.

quem sequitur Amador. Rodrig. de executione e. 15. sub
num. 3. ad fin. optimè post alios Rod Xuar. in repet. post
rem in declaratione l. regni, §. circa judicem videndum,
n. 8. fol. 166. col. 4. & probat text. in l. Episcopale in auth.
46 si quis litigans. C. de Episcopali auth. text. & ibi gl. in
l. argenterium, §. 1. ff. de judicio, ubi Doctores, l. cum unus
& penult. ff. de bus. Ante idem post id. text. in l. penult. C. depo-
sit. ex quo enim executor moneat condemnatum, ut
adimpleat faciendum cum semper compulsionem debeat
precedere monitus; ut eleganter post alios docet
Felin. in cap. præterea, de Non sal. text. optimus in e. ex li-
teris et 1. de spons. ibi, mandamus, ut eum moneas, & si
monitus non acquiverit, censura compellas, ut in uxo-
rem recipi, &c. cap. 2. codem tit. ibi, commonendi sunt;
& omnibus modis inducendi: text. in e. requisito, cod.

tit. ibi, monenda est potius quam cogenda, & verbum
illud, potius; id est, prius, ut declarat glof. in d. c. ex literis,
verbis compellas, &c. & ibi Innocent. in fin. Alex. de
Nevo n. 18. Gofred. in summari. de spons. n. 10. Thomas
Sanchez de matr. l. 1. disp. 2. 9. n. 1. & sub n. 4. quæ nos hoc
cap. ad fin. vers. circa hac autem à n. 87. & 65. & intra
quantum tempus debeat adimplere, & tenebitur facere
monitus, vide Bald. in l. fin. col. fin. C. de executione rei jud.
Gregor. Lopez in l. 5. tit. 27. p. 3. glof. 4. verbo, de velo apre-
miar. igitur si mouitis non subiectum animum & volun-
tatem condemnatus, ex qua executionis perfecto omni modo
dependet, cum in sua facultate effectualis facti
executio constet, quomodo poterit habere effectum
sententia; sit ad vincendum subjiciendumque ejus ve-
luntatem, & animam, non detrudatur corpus, ut tedium
affectionis desistat à contumacia, & inobedientia, cum
directè exequi sententia nullo modo possit, & frustra-
torum manerent executoriales, judicia, ac judices, si aliter
expectaretur ejus libera, seu grata voluntas, &
sic per indirectum, & causativè reducenda est, ut fac-
tum adimplatur, facit doctrina Avend. de exec. c. 20.
sub num. 6. optimè l. 19. tit. 4. p. 3. ubi Gregor. Quare
ob hanc nimiam contumaciam, & inobedientiam, ac
iuridictionis contemptum, delinquens detrudatur,
carcerèque prematur, ne justitia & judicia, jusque par-
tis, ob defectum executionis efficiantur deteriora, ne-
que ex sua dolosa malitia fructum consequatur. Et in
terminis ita invenio glossam celebrem in l. stipulatio. §.
sive in verb. sive ff. de oper. nov. nuntiat. ubi dicit ex hac
litera colligi argumentum quod scriptor potest præci-
sè cogi ad scribendum, & pon in compendibus, &c. quæ
est mirabilis. Facit etiam text. in l. penult. C. deposit. ibi,
ei, qui depositus, reddere illico modis omnibus compel-
latur, &c.) text. in §. sciendum, vers. quibus inst. de fatisd.
tit. ibi, ut nisi caveant tutores, & curatores, pignoribus
capti coērcantur, &c.) quæ jura ita ponderant, & in-
telligent Bal. in l. hi quæ. locati. Avend. in tit. in declara-
tione l. & 5. de las excepcionis ordin. nu. 14. Amador.
51 Roder. in tractat. de executione cap. 5. n. 2. 3. Mont. in l. 1.
tit. 8. l. 3. fori, glof. verbo por deuda, optimè Parla. l. 2. re-
rum quotid. cap. 5. p. 6. 1. n. 6. qui dicunt, quod cum des-
positum factum petatur ad factum; quod præstantum
præcisè compellitur, sed eo facere recusante, tunc vel
captis pignoribus, vel carceris coērcitione cogitare reus
ad factum, vel depositum exhibendum, quod quidem
pariter & eleganter affirmat Rebuff. tract. de literarum
obligat. art. 6. glof. 3. num. 2. 9. tom. 1. hoc idem demonstrat
Balde, in addition. ad Roderic. Xuar. in repetit. l. post
rem. notab. 5. §. add. quintum num. 1. fol. mihi 105. & quod
ad hoc factum exhibendi depositum præcisè compellatur,
vide ultra eos Ant. Gomez. l. 2. variar. cap. 10. sub
num. 22. ad fin.

Et ita intelligo Cardinalem Tuscanum præst. conclus.
tom. 1. litera A. concl. 1. D. num. 1. post Jul. Clar. in præt.
erit. §. fin. q. 46. n. 2. & Gemin. conf. 99. dum dicit ut ep-
appellatione ab executione facti non admittatur, & sic
nec datur à carceratione facti; ut loquatur prout in ter-

minis, de quibus nos, ut à carcerato compulso pro-
facto condemnato, non admittatur emissa appellatio.

Hinc etiam est ut si tutor, curator, seu administrator
protinus sit, in non exhibendo bona Domini ad faciendam
sententia executionem in ea; potest in carcere
derudi, quoque illa exhibeat, & à contumacia
desistat, ita docet Bal. in l. prim. C. quando fiscus vel pri-
va. alios referens sequitur Parla. lib. 2. rerum quotid. 2.
part. cap. 4. sub num. 10. ad medium, probatur insuper
qua promittens contrahere matrimonium, compelle-
ndus est non solum per censuram (ut infra diximus) sed
etiam per carcere. Henr. lib. 11. de marit. cap. 13.
num. 4. Thomas Sanchez de matr. lib. 1. disp. 2. 9. sub
num. 4. in prin.

Pro quibus etiam facit, quod quando violentus pos-
sessor condemnatur, ut desistat à possessione (quæ ex
animo pendet) si nolit desistere ab ea, & à violentia,
incarceratur, ut videtur est per Parlad. l. 1. rerum quo-
tid. cap. 10. num. 7. probatur insuper, quoniam quando
executio executorialium pro debito pecuniario execu-
tori committitur, licet iste non debeat incipere à ca-
ptura personæ, sed demum facta excusione bonorum
debitoris condemnati, quibus non repertis sufficien-
tibus, ultimè devenit ad capturam personæ, exactissime
post plures Marant. de ord. jud. 6. part. pris. actu. 3. & fin.
de execut. sentent. sub num. 8. & 6. fol. 652. tamen exec-
utor potest debitorem compellere, ut sibi indicet sua
bona secura, & sufficientia, in quibus excessio, & ex-
ecutio erit facienda, quam quidem compulsionem per
capturam & carcerationem personæ fieri, dicit per gl.
in l. penult. ff. de cess. honor. Paris. de Puteo relatus ac
sequitur à Marant. ubi proximè n. 25. Marta de jurisdic-
tio 4. part. cent 2. casu 151. n. 9. fol. 256.

Et tandem isthac doctrina nostra probatur, quia
compulsio fit per manum militarem, & violentiam, ubi aliter
executio fieri, nec perfici non potest, d. l. quæ
refit. ff. de rei vin. ut in nostro casu, quando pendet à
voluntate, & animo condemnati, & ejus mera perso-
nalitate, idque est præcisè faciendum, & ab hujusmodi
compulsione nullus, quid ad factum personale teneatur
ex sententia, se potest monitus exculcate, quantum vis
alias privilegiatus sit ut pro delicto civili capi non
queat, siquidem in hoc casu non capitur ex debito, sed
ex delicto, seu quasi, scilicet ex inobedientia, & mare
contumacia.

Et istam nostram opinionem communis universalis
praxis tribunalium, ac judiciorum observat, ut quando
quis compelli mandatur ad aliquid exhibendum, vel
ad faciendum cessionem, vel scripturam publicam,
seu instrumentum, & similia, ut adimpleat executio-
nem, condemnatum executores in carcere detinu-
nt, & ibi illum detinent, quoque à contumacia
desistat, & executorialibus obediatur. Quare cum in hæc
carceratio sit propria executio compulsionis, & id es-
sentialiter comprehendant executoriales, quarum ex-
ecutio executori committitur, si ea utatur, excessum
aliquem non facere, declarandum est, & per conse-
quentis appellationi hac de causa interjectæ, si non de-
fert, vim nullam faciat executor, & causam iterum
sibi à tribunali remittendam, quod comprobatur ex iis
quæ infra a num. 66.

Circa quod notabiliter adverte, ut isthac compul-
sio non solum potest fieri per executionem persona-
lem, hoc est capturam personæ verum etiam per ex-
communicationem & censuras Ecclesiasticas, tum quia
excommunicationis pertinet ad executionem, & est actus
executivus, optimè Matta, de juris. 3. part. cap. 4. n. 21.
tum etiam quia excommunicationis ab homine non fer-
tur nisi per contumaciam, latè Philipp. in cap. cura si-
Roma. §. præterea num. 3. de appellat. Sigism. Scaccia in
appellat. quæst. 17. limit. 32. num. 18. prout est in nostro
caso